

ESAGEV

Ekonomik ve Sosyal Düşünce Araştırma Geliştirme Vakfı

HABER BÜLTENİ

ŞUBAT | 2018

MAKRO EKONOMİK GELİŞMELER: Küresel Gelişmeler, Ödeme Dengesi Gelişmeleri, Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH), III. Çeyrek, Bütçe Gerçekleşmesi, İşsizlik Oranları - Aralık 2017, Tüketici Fiyat Endeksi - Şubat 2018, Sanayi Üretim Endeksi - Ocak 2018, TÜİK Yeni Nüfus Projeksiyonunu Açıkladı **DIŞ POLİTİKA GELİŞMELERİ:** Suriye Gelişmeleri, Rusya Devlet Başkanlığı Seçimleri, KKTC'de Dörtü Koalisyon Dönemi, Çin'de Xi Jinping'e Üçüncü Dönem Devlet Başkanlığı Yolu Açıldı, Ege ve Akdeniz'de Yeni Gerginlikler **DiĞER GELİŞMELER:** Kazakistan'da Latin Alfabesi Geçiş,, Türk Savunma Sanayii Hızla Gelişiyor

EKONOMİK VE SOSYAL DÜŞÜNCE ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME VAKFI (ESAGEV) HABER BÜLTENİ

Şubat 2018 (Ayda bir kez yayımlanır)

MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

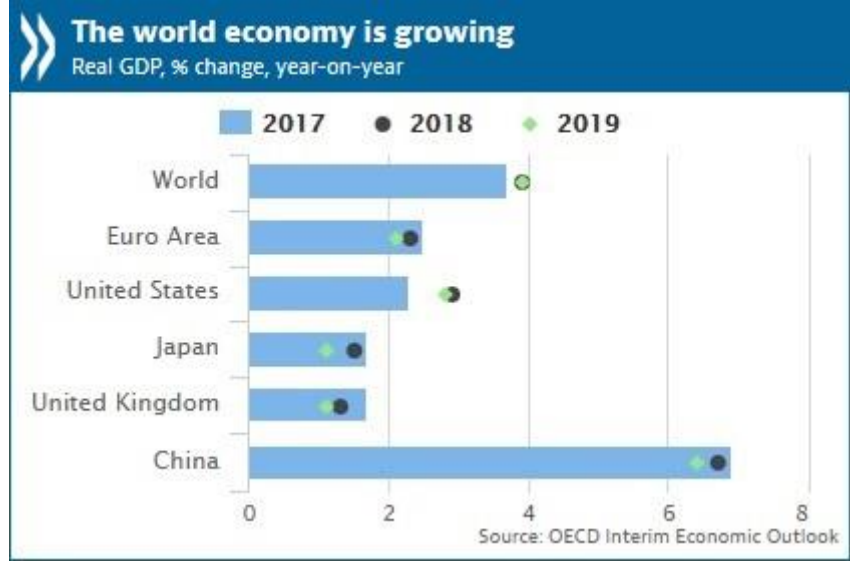
İÇİNDEKİLER

- Makroekonomik Gelişmeler
- Dış Politika Gelişmeleri
- Diğer Gelişmeler
- ESAGEV'den Haberler

Küresel Gelişmeler

Küresel ekonomik genişleme, yatırımların artışı, ticaret ve istihdam artışlarının etkileriyle devam etmekte. 2018-19 büyümesinin 2017'den daha yüksek olması öngörülmekte OECD tahminlerine göre dünya ekonomisi **2018 ve 19'da %3,9** büyüyecek.

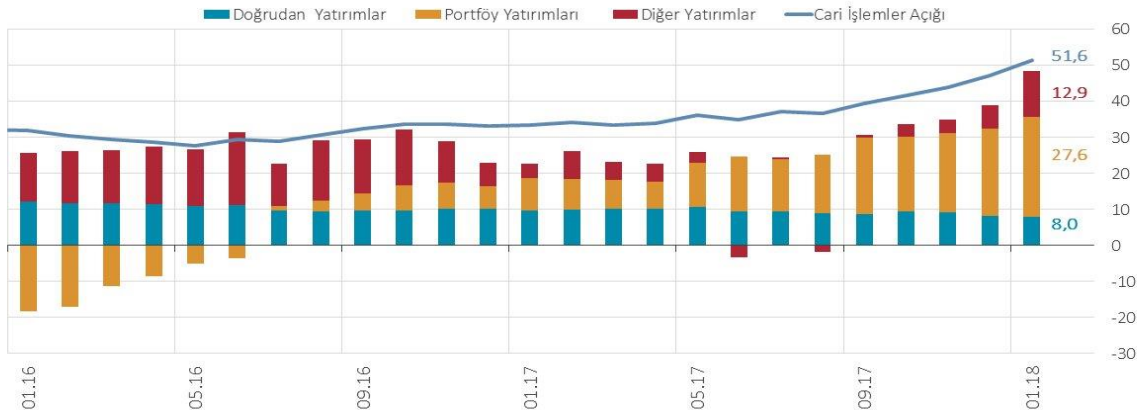

Ödemeler Dengesi Gelişmeleri - Ocak 2018

- Cari işlemler açığı, 2018 Ocak'ta bir önceki Ocak ayına göre 4.402 milyon ABD doları artarak 7.096 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda, on iki aylık cari işlemler açığı **51.572** milyon ABD doları olmuştur.
- Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 149 milyon ABD doları azalarak 288 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.
- Portföy yatırımları 4.917 milyon ABD doları tutarında net giriş kaydetmiştir. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında sırasıyla 289 ve 1.195 milyon ABD doları net alış yaptığı görülmektedir.

Cari İşlemler Hesabı ve Finans Hesabı (Net) (12 Aylık, Milyar \$)

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH), III. Çeyrek: (Temmuz - Eylül, 2017)

GSYH; zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2017 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre **%11,1 arttı**

2017 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirleme hacim endeksi olarak, Mal ve hizmet ihracatı **%17,2**, ithalatı ise **%14,5 arttı**.

2017 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; **tarım** sektörü toplam katma değeri **%2,8**, **sanayi** sektörü **%14,8** ve **inşaat** sektörü **%18,7** arttı. **Ticaret**, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri ise **%20,7** arttı.

Bütçe Gerçekleşmesi:

2018 Şubat ayı bütçe açığı, makro hedeflerle uyumlu olarak, 1,9 Milyar TL oldu. Şubat ayında bütçe gelirleri 61 milyar TL, bütçe giderleri 62,9 milyar TL olarak gerçekleşti.

İşsizlik Oranları (Tüik 2017 Aralık Verileri):

Türkiye'de işsizlik oranı, Aralık 2017'de bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,3 puan azalışla yüzde 10,4 oldu. İşsiz sayısı geçen Aralık'a kıyasla 581 bin kişi azalarak 3 milyon 291 bin kişi olarak kaydedildi.

Tarım dışı işsizlik oranı 2,6 puanlık azalış ile yüzde 12,3 olarak tahmin edildi.

Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 4,8 puanlık azalış ile yüzde 19,2 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 2,3 puanlık azalış ile yüzde 10,6 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı bir önceki Aralık'a göre 1 milyon 619 bin kişi artarak 28 milyon 288 bin kişi, istihdam oranı ise 1,8 puanlık artış ile yüzde 46,9 oldu.

Tüketici Fiyat Endeksi, Şubat 2018 (TÜİK)

TÜFE'de (2003=100) 2018 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %0,73, bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,76, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,26 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,23 artış gerçekleşti.

2003 yılında 100 olan genel TÜFE endeksi 2018 Şubat'ta 333,17 oldu.

Sanayi Üretim Endeksi, Ocak 2018 (TÜİK)

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre **%12 arttı**.

2018 yılı Ocak ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %22,9, imalat sanayi sektörü endeksi %12,3 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,7 arttı.

ÖZET itibarıyla Türkiye ekonomisi 2017 son çeyreği ve 2018 ilk ayları dikkate alındığında, güçlü büyüme performansına devam ediyor. OECD ve G20 ülkeleri arasında bu büyüme performansı ile öne çıkıyor ve OECD-Dünya Bankası-IMF başta olmak üzere Uluslararası Kuruluşlar Türkiye büyüme beklentilerini yukarı yönlü revize ediyor. Bununla birlikte, **Enflasyon ve Cari açık** makro ekonomik dengenin en önemli kırılma noktaları olmaya devam ediyor.

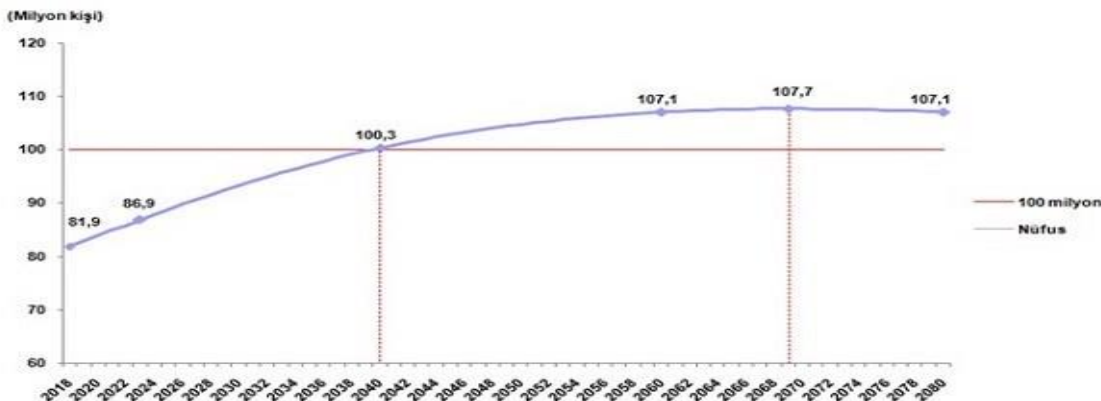
TÜİK Yeni Nüfus Projeksiyonunu Açıkladı

Yeni nüfus projeksiyonumuzun da ortaya koyduğu üzere ülkemiz nüfusu yaşlanmaya devam edecektir.

Şu anda 81 milyon kişi olan nüfusumuz, 2023 yılında 87, 2040'da 100, 2069'da ise 107.6 milyona çıkacaktır.

Türkiye nüfusu 2069 yılından sonra ise gerilemeye başlayacaktır.

Nüfusu ortadan ikiye bölen yaş olarak tanımlanan **Ortanca yaş**, 2000 yılında 26 iken, 2014'te 31 olmuştur. Yeni projeksiyona göre ortanca yaşın 2018 yılında 32, 2023'te 33,5, 2040'da 38,5, 2060'ta 42,3, 2080'de ise 45 olması beklenmektedir. Bugün toplam nüfusun %67,8'i olan **çalışabilir nüfus** 2040'da %64,4'e, 2080'de ise %58,7'ye düşecektir.

Konuya ilişkin link: <http://esagev.org/index.php/calisma-alanlari/nufus-ve-kalkinma-iliskisi-turkiye-tuikin-yeni-nufus-projeksiyonlari-isiginda/>

DIŞ POLİTİKA GELİŞMELERİ

Suriye Gelişmeleri

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin terör örgütü PKK'nın Suriye kolu olan PYD/YPG'ye karşı başlattığı operasyonun üzerinden 50 günden fazla bir zaman geçerken, Afrin'de terör örgütünün kontrolünde bulunan bölgelerin çoğunluğu TSK ve ÖSO denetimine geçmiş durumda. Operasyonların artık meskûn mahale taşınması, sürecin görece daha hızlı ilerleyen aşamasının da tamamlandığı ve yeni aşamaya geçildiğini gösteriyor. Afrin'de TSK operasyonu sürerken geçtiğimiz haftalarda hem Türkiye hem de dünya kamuoylarının en çok dikkat kesildiği haberlerin başında Esad'a bağlı Suriye Ordusunun Afrin'i PKK'dan devralacağına yönelik iddialar gelmekteydi. Önce bu haber değişti ve doğrudan Suriye Ordusu'nun değil, rejime destek için Suriye'ye gelen İran destekli Şii milislerin PKK'ya destek ve Türkiye ile çatışma amaçlı Afrin'e gireceği duyuruldu. TSK'nın söz konusu konvoyun ilk hareket ettiği saatlerde havadan yaptığı saldırı sonucu girişim ilerlemese de az sayıda Şii milisin PKK'ya destek amaçlı Cinderes ve Afrin merkezine girdiği haberleri bölgeden yayılıyor.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın sosyal medyadan yaptığı rejimle örgüt arasında kirli pazarlıklar dönüyor olabileceğine dair açıklamalar gözleri bu iki aktörden çok, bu aktörler arasında arabuluculuk yapma ihtimali yüksek görülen Rusya'ya çevirdi. Rusya'nın her ne kadar hava sahasının açık tutması ve genel olarak operasyona üst düzey bir tepki göstermemesi Türkiye ile anlaştığı haberlerini doğrusa da Türkiye'nin ve muhaliflerin İblib'ten Cerablus'a uzanan kesintisiz bir hattın kontrolünü sağlamasının siyasal çözüm sürecinde rejim karşısında ellerini güçlendirecek bir adım olacağını hesaba katarak işleri alanda zorlaştırmak istediğini söylemek yanlış olmaz. Ayrıca Rusya bu tür hamlelerle PYD yapısına ABD ile olan yakın ilişkilerinden dolayı Türkiye üzerinden sopa gösterirken bir yandan da onlara tutunacakları yeni dal olarak kendisini gösteriyor.

Süreçte çok ciddi gerilimler yaşayan iki NATO müttefiki Türkiye-ABD ilişkileri ise henüz bir toparlanma emaresi gösterebilmiş değil. ABD'den Türkiye'ye Dışişleri Bakanını da kapsayan üst düzeyli ziyaretlerinde henüz bir çözüm üretmediği görülüyor. ABD'nin bölgedeki sözcülerinin Türk kamuoyunda tepki toplayacak eylem ve açıklamaları da henüz sonlanmış değil. Özellikle YPG'nin bir sınır gücü olarak bölgede güçlendirileceği iddiası ilişkileri iyice germiştir. ABD'den bu konu hakkında çelişkili açıklamalar geldi ve Türkiye açısından durum olumlu şekilde netleşmiş değil. Görünün o ki bu iki müttefik PKK/PYD üzerinden karşı karşıya gelmeye yakın gelecekte de devam edecekler.

Türkiye'nin dışında ama yine Suriye üzerinde gerçekleşen son dönemlerin en dikkat çekici olaylarından birisi de İsrail'in bir uçağının Suriye hava sahasında düşürülmesi ve İsrail'in İran'a ait olduğunu iddia ettiği bazı askeri üsleri vurması oldu. İsrail, Arap Baharı'ndan sonra ilk kez bu kadar sık ve yüksek sesle Suriye ve Suriye'deki İran varlığı konusunda endişelerini dile getirmeye başladı. İki ülkenin Suriye'de yeni dönemde nasıl bir etki gösterecekleri ve bilek güreşinin bedelini yine Suriyelilerin ödeyip ödemeyeceği şu an için cevaplanmamış sorular olarak durmakta.

Bölgesel aktörlerin yukarıda zikredilen hamlelerinin yanı sıra Esad rejiminin sivillere yönelik katliamları da sürmekte. Özellikle son dönemde BM başta olmak üzere dünya kamuoyunun objektiflerini çevirdiği en önemli konu Doğu Guta'da yaşanan hava bombardımanları ve sivil katliamları. Görünen o ki Esad bu bölgede de daha önce Halep'te yaptığı gibi nüfus seyreltme ve en sonunda da bu nüfusu bölgeden tamamen göndererek bir tür demografik operasyon yapmaya kararlı. Bu konuda Rusya'nın da açık ve tam desteğini almış görünüyor. Şu anda Doğu Guta'da sıkışmış yüz binlerce insanın akıbetinin de otobüslere bindirilerek evlerinden ve şehirlerinden sürülmek olması hiç de az bir olasılık değil.

Rusya Devlet Başkanlığı Seçimleri

18 Mart 2018 tarihinde Rusya önümüzdeki altı yıl ülkeyi yönetecek olan devlet başkanını seçmek için sandığa gidiyor. Sekiz adayın yarışacağı seçimde mevcut devlet başkanı Vladimir Putin'in seçimi kazanacağına kesin gözle bakılsa da seçim sürecine dair üzerinde konuşmaya değer birkaç dikkat çekici nokta bulunuyor. 1990'lardan bu yana Rusya Federasyonu'nda yapılan bütün başkanlık seçimlerinde aday olan, adına rağmen sağın en uçlarına konumlandırabileceğimiz Liberal Demokrat Parti'nin lideri Vladimir Zhirinovski bu seçimde de adaylar arasında. Öte yandan, Zhirinovski gibi şimdiye kadar bütün seçimlerde aday olmuş, ülkenin en köklü muhalefet partisi olan Komünist Parti'nin lideri Gennadi Züganov ise bu seçimlerde aday olmadı. Onun yerine Komünist Parti'yi yeni bir isim, Pavel Grudinin temsil edecek. Grudinin'in bir dönem Putin'in partisi Birleşik Rusya'nın mensubu olması dikkat çekici. Mevcut başkan Putin ise bu seçimlerde partisi Birleşik Rusya'nın aday olarak değil bağımsız aday olarak yarışacak, herhalde toplumun tüm kesimlerine hitap edebilen bir lider imajı yaratma stratejisinin bir parçası olarak. Diğer taraftan, ülkenin en büyük partisi olan Birleşik Rusya'nın başka aday çıkarmaması da Putin'in bağımsız adaylığı sorgulatacak bir ayrıntı. Seçim sürecinin en çok konuşulan gelişmesi ise Batı yanlısı, liberal muhalif siyasi Alexei Navalny'nin adaylığının Merkez Seçim Kurulu tarafından hakkında ertelenmiş cezai hüküm bulunduğu gerekçesiyle reddedilmesi oldu. Navalny geçtiğimiz yıl yolsuzluk karşıtı gösterileri örgütlemiş olmaktan mahkeme tarafından suçlu bulunmuştu. Navalny, adaylığı reddedilince bu sefer taraftarlarını seçimi boykot etmeye çağırdı ve düzenlenen boykot gösterileri sonrası Navalny yine gözaltına alındı fakat bir süre sonra serbest bırakıldı. Batı medyasının ilgisine fazlasıyla mazhar olan Navalny'nin Rus halkı nezdindeki destek oranı ise yapılan anketlere göre yüzde 2 gibi oldukça düşük seviyelerde. Her ne kadar Navalny Putin'e karşı ciddi bir alternatif olmasa ve onun boykot çağrısının çok büyük bir etkisi olmayacak olsa da seçim sürecine hâkim olan genel bir alternatifsizlik ve çekişmesizlik ortamı Rus halkının sandığa gitme oranını düşürecek gibi görünüyor. Bu yüzden, daha ilk turda yüzde 65'lerin üzerinde bir oranla seçimi kazanması beklenen Putin yönetiminin seçime dair en büyük kaygısı katılım oranı. Seçimin meşruluğunun sorgulanmasını istemeyen yönetim

katılım oranını arttırmak için pek çok yönteme başvuruyor. Doğrudan Putin yönetimiyle bağlantısı reddedilse de bazı işyerlerinde çalışanlara seçime katılmaları yönünde yapılan telkinler, seçime katılmayı teşvik eden reklam videoları ve diğer görsel kampanya araçları bu kapsamda gösterilebilecek başlıca örnekler. Sonuç olarak tüm bunları Sovyetler Birliği döneminde tek partili seçimlere katılımı arttırmak için ısrarla insanları oy kullanmaya davet eden meşhur Sovyet propaganda afişlerini de hatırlayarak değerlendirecek olursak Rusya'da aslında pek fazla bir şeyin değişmediği sonucuna varabiliriz.

KKTC'de Dörtlül Koalisyon Dönemi

KKTC'de 7 Ocak 2018 tarihinde yapılan seçimlerin ardından 2 Şubat 2018 tarihinde Yeni Hükümet kuruldu. Seçimin galibi Ulusal Birlik Partisi (UBP) olmasına rağmen diğer partilerin UBP ile koalisyon yapmama tavrı nedeniyle UBP Hükümeti kuramayarak görevi Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı'ya iade etmiştir. UBP diğer partiler tarafından yolsuzlukla suçlanmaktadır. Seçimin ikincisi Cumhuriyetçi Türk Partisi ile yeni Kurulan Halkçı Parti, Toplumcu Demokrat Parti ve bir önceki Hükümette UBP'nin Koalisyon ortağı Demokrat Parti'den oluşan dörtlül koalisyon kurulmuştur. İlk iki parti üçer bakanlık alırken diğer ikisi ikişer bakanlık almıştır. CTP lideri Tufan Erhürman Başbakan, Halkçı Parti lideri Kudret Özersay Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olmuştur.

Çin'de Xi Jinping'e Üçüncü Dönem Devlet Başkanlığı Yolu Açıldı

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping iktidardaki gücünü günden güne artırmakta. Bilindiği gibi Ekim ayında yapılan Çin Komünist Partisi Kongresinde tekrar Parti Genel Sekreteri seçilmiş hatta adı Parti programına dahi girmişti. Kongre döneminde Xi ile Mao'nun veya Çin'in dönüşümünü başlatan Deng Xiapoing'in karşılaştırıldığı analizler çıkmaya başlamıştı. Parti Kongresinin ardından geçtiğimiz günlerde Çin Parlamentosu 2018-2023 yılları arasında ikinci dönem Devlet Başkanlığı görevini yapacak olan Xi'nin üçüncü dönemde görev yapabilmesini sağlayacak Anayasal değişikliği yaptı.

Mao'nun ölümünden sonra Deng'in reformları ile Çin ekonomik dönüşüm yaşarken Devlet yönetiminde nasıl bir sistem izleneceği de belirlenmişti. Çin Devlet Başkanlığı iki dönemler sınırlanmış, Xi'den önceki Hu Jintao ve Jiang Zemin gibi Deng'in kurguladığı sistem tarafından belirlenen liderler iki dönem kuralına uymuştu.

Xi Jinping'in ise 2013 yılında ortaya attığı Yeni İpek Yolu ("Bir Kuşak Bir Yol" ya da "Kuşak ve Yol Girişimi") projesinden bu yana Çin'de ve uluslararası sistemde gücünü artırmaktadır. Xi, Deng'in sisteminin sırdan bir uygulayıcısı olmaktan ziyade Çin'in Mao ve Deng'ten sonra yeni simge ismi olma ve Çin'i de kendi politikaları bağlamında dönüştürmek istemektedir. Mao nasıl Komünist devrimin, Deng ise ekonomik olarak dönüşen Çin'in simgesi ise Xi de küresel sistemde söz sahibi bir Çin'in simgesi olma yolunda ilerlemektedir. Xi'nin kişisel otoritesi kendinden önceki Hu ve Jiang gibi liderlerin sahip olduğunun çok ötesinde kabul görmüştür. Nitekim üçüncü dönem Devlet Başkanlığının önünü açan oylamada çekimser ve ret oyları toplamının yalnızca 5 olması bunun göstergesidir. Diğer yandan, Xi'nin şahsi karizmasının yanı sıra ekonomik olarak artık bir dev olan Çin'in siyasi bir dev olma dönemine girdiği gerçeğinden hareketle Xi'nin döneme uygun olarak seçilmiş kişi olduğu da değerlendirilebilir.

Ege ve Akdeniz'de Yeni Gerginlikler

Son dönemde Yunanistan ve GKRY'nin Ege ve Akdeniz'deki sınır sorunları ve enerji kaynakları ile ilgili haddi aşan girişimleri nedeniyle bölgede gerginlik yükselmeye başladı. Yunanistan Savunma Bakanı'nın Kardak Kayalıklarına çelenk bırakma girişimi Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından engellenmiş, Yunan Bakan bölgeye sokulmamıştır.

GKRY'nin ise Ada'nın güneyinde ilan ettiği ve Türkiye ile KKTC tarafından tanınmayan sahalarda hidrokarbon sondaj faaliyetleri devam etmektedir. Ancak bu defa, GKRY'nin KKTC tarafından TPAO'ya verilen ruhsatlar ile çakışan bir bölgede İtalyan'ın dünyaca ünlü şirketi Eni'ye sondaj yaptırmak istemesi bölgede suların ısınmasına neden oldu. Basında yer alan haberlere göre sondaj gemisinin önü TSK Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı gemilerce kesildi ve alana girmesine müsaade edilmedi. Gemi uzun bir bekleyişin ardından faaliyetini gerçekleştiremeyince bölgeden ayrılmak zorunda kaldı. GKRY'nin ilan ettiği sahaların bir kısmı Türk kıta sahanlığı ile, bir kısmı KKTC tarafından TPAO'ya verilen ruhsatlar ile çakışmakta, bir kısmında ise herhangi bir çakışma bulunmamakta.

Yunanistan ve GKRY'nin son dönemde artan ihlal ve girişimlerinin Türkiye'nin Suriye kaynaklı yoğunluğundan yararlanma amacı taşıyabileceği dikkat çekmektedir. Ancak, sondaj gemisinin engellenmesi ve başta İtalya olmak üzere Avrupa ülkelerinden bu konuda Türkiye'ye bir tepki gelmemesi Rum basınında GKRY lideri Anastasiades'in politikalarının eleştirilmesine neden olmuştur. Nitekim Anastasiades BM Müzakere Masasının yeniden kurulmasını isteyen açıklamalar yapmaya başlamıştır.

DİĞER GELİŞMELER

Kazakistan'da Latin Alfabesi Geçiş Üzerine Değerlendirme

Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev geçtiğimiz yıl Ekim ayında Kazak dilinin Kiril alfabesi yerine Latin alfabesi ile yazılmasını öngören kararı imzalamıştı. Buna göre geçiş süreci 2025 yılında tamamlanacak ve bu tarihten itibaren Kazak dili her alanda Latin alfabesi ile yazılmaya başlanacaktı. Kararın alınmasından bugüne, kullanılacak olan Latin alfabesi üzerine üç kez değişiklik yapıldı. Son olarak 20 Şubat 2018 tarihinde Nazarbayev yeni Kazak alfabesinin son halini onayladı ve bu son değişiklikle beraber ikinci değişiklikte kabul edilmiş olan bol apostroflu Latin harfleri yerine daha makul ve nispeten Türk alfabesine daha yakın bir alfabe kabul edildi.

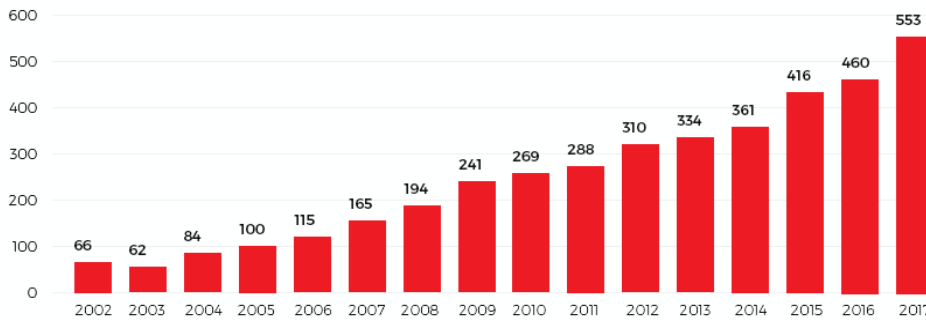
İşin teknik kısmı bir yana, Kazakça'da Kiril'den Latin'e geçişin siyasi anlamı üzerine de hem ülkemizde hem de Batı entelektüel-siyasi çevrelerinde pek çok olumlu tepki ve beklenti oluştu. Rus düşünür Arthur Kuznetsov, Samuel Huntington'ın medeniyetler çatışması tezine farklı bir yaklaşım getirir. Ona göre medeniyetler, dinden ziyade kullanıldıkları alfabe temelinde birbirlerinden ayrılırlar ve çatışma da farklı alfabeleri benimsemiş medeniyetler arasındadır, Kiril medeniyeti, Latin medeniyeti gibi. Bu pencereden bakıldığında gerçekten de alfabe değişikliğinin sadece iletişim pratiklerini ilgilendiren bir mesele olmadığı, daha geniş anlamda bir medeniyet değişikliğine de en azından uzun vadede kapı araladığı söylenebilir. Bu bakımdan Kazak dilindeki bu alfabe değişikliğine de bazı siyasi anlamlar yüklemek çok yersiz olmayacaktır. Fakat bunu yaparken Kazakçada Latin alfabesine geçiş sürecine dair geliştirilebilecek olumlu beklentileri kısıtlayan bazı faktörleri de göz ardı etmememiz gerekir.

Kazakistan'da Kazakçanın yanı sıra Rusça da resmi dil statüsündedir. Söz konusu alfabe değişikliği sadece Kazak dili için geçerli olacak, Rusça ise Kiril harfleriyle yazılmaya devam edecektir. Ülkenin yaklaşık yüzde 30'unu oluşturan Rus nüfus, Rusça ile Kazakça arasındaki rekabet ve devletin bağımsızlıktan bu yana Kazakçanın Rusça karşısındaki konumunu güçlendirmek hususunda izlediği sistematik politikalar düşünüldüğünde Kazak dilindeki alfabe değişikliği aslında ülkede Rusçanın konumunu güçlendirme potansiyeli taşımaktadır. Kazak halkı özellikle de yazı ve okuma dilinde Latin ile yazılan Kazakça yerine daha aşina oldukları Kiril alfabesindeki Rusçayı tercih edebilirler. Öte yandan, bu muhtemel yönelim kısa vadede bir sorun gibi dursa da kuşaklar değiştikçe devletin de sistemli politikalarıyla uzun vadede sorun olmaktan çıkartılabilir. Kiril ve Latin harflerinin yıllardır birlikte kullanıldığı Özbekistan, Türkmenistan gibi ülkelerde Kiril'in halen daha baskın konumunu sürdürmesini Kazakistan'daki bu alfabe değişikliğine dair olumlu beklentilerimizi törpülemeye sebep olacak başka bir faktör olarak değerlendirebiliriz. Kısa vadede, aynı kuşaklar içerisinde belli alışkanlıkları çok radikal devrimler yapmadıkça değiştirebilmek pek mümkün değildir; üstelik yeninin yanında eskiyi de halen daha bir alternatif olarak kullanmaya devam ediyorsanız.

Türk Savunma Sanayii Hızla Gelişiyor

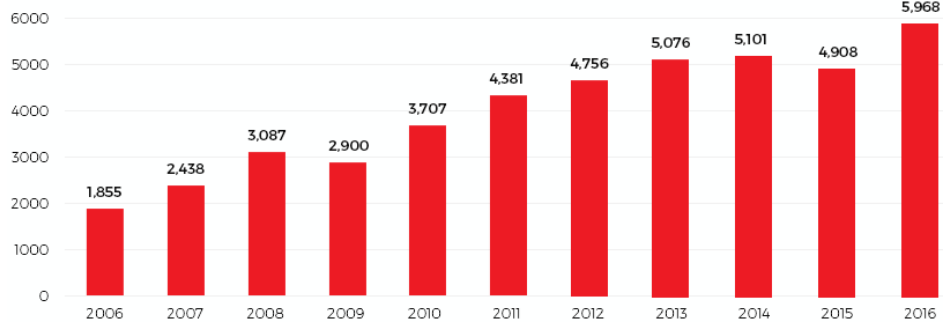
20 Ocak 2018 tarihinde, Suriye'nin kuzeyinde PKK/YPG terör örgütü kontrolündeki bölgelerin temizlenmesi ve Suriye'nin kuzeyinde bir tampon bölgenin oluşturulması için başlatılan Zeytin Dalı Harekâtında kullanılan yerli silahlar savunma sanayi üzerindeki ilgiyi arttırdı. 2002'den itibaren hızla gelişen savunma sanayimiz 2017 yılını 553 proje ve %60'ın üzerindeki yerlilik oranı ile kapattı.

Savunma Projeleri Toplam Sayısı

Savunma sanayi ve havacılık sektöründe hizmet veren şirketlerin tüm savunma ve havacılık satışlarını içeren ve sektörün büyüklüğünü gösteren Toplam Savunma ve Havacılık Sektör Cirosu 2002'de 1 milyar dolarken 2016'da 5,968 milyar dolara çıktı. 248 milyon dolar olan savunma ve havacılık ihracatı ise 2016 yılında yaklaşık 8 kat büyüyerek 1,953 milyar dolara ulaşmıştır. Savunma sanayimizde şu an tabanca, tüfek, zırhlı personel taşıyıcı, zırhlı muharebe aracı, hücum bot, eğitim uçağı, taarruz helikopteri, obüs, tank, füze, insansız hava aracı, silahlı insansız hava aracı gibi alanlarda üretim yapılmaktadır.

Toplam Savunma ve Havacılık Ciroosu (Milyon \$)

ESAGEV'DEN HABERLER

- **ESAGEV** Akademik söyleşileri kapsamında 6 Şubat Cuma günü vakfımız genel merkezinde Tunahan YILDIZ tarafından “Mezhep Çatışmasına Bir Etnik Grup ve Yerel Bağlam Üzerinden Bakmak: Irak Türkmenleri ve Telafer Örneği” başlık ve konulu sunumunu gerçekleştirdi.
- Esagev Hamamönü Etkinlikleri 6 Mart tarihinde Kabakçı Konağı'nda “**Edebiyat, Dünyaya tutulan bir ayna**” başlığı ile devam etti. Etkinlik kapsamında Aylık fikir ve edebiyat dergisi **Ayarsız** GYY M.Ragıp Vural, Misli Baydoğan ve Dr. Kubilay Kavak olmak üzere hemen bütün Ayarsız ekibi görüş ve düşüncelerini katılımcılar ile paylaştı.
- www.esagev.org adresinde faaliyet gösteren ESAGEV internet sitesi güncellenmiştir. İçeriğe ilişkin katkı ve görüşleriniz bizleri memnun edecektir.
- Bülten ve etkinliklerimizden haberdar olmak için iletisim@esagev.org adresine e-posta adresinizi iletebilirsiniz ya da twitter hesabımız ([@esagev_org](https://twitter.com/esagev_org)) aracılığıyla temasa geçebilirsiniz.

Not:

Bu çalışmada yer alan bilgiler, herkes tarafından erişilebilir ve kamuya açık kaynaklardan derlenmiştir. Burada yer alan bilgi ve görüşler Vakıf çalışanlarımızın kişisel görüşleridir, çalıştıkları kurumları bağlamaz Yapılan yorumlar ve tahminler, hiçbir şekilde yatırım tavsiyesi olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, ESAGEV hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu bülten içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Vakfımıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz, kaynak ve referans gösterilerek alıntılanabilir.

Oğuzlar Mah. 1397. CaddeNo: 11/1 Balgat, Çankaya, ANKARA

+90 312 750 00 00

www.esagev.org

iletisim@esagev.com